

בע"מ 2433/04

בפני : כבוד השופטת א' פרוקצ'יה

המבקש : גרמן צינובוי

נגד

המשיבים :
1. דורית צינובוי
2. חן צינובוי
3. רותם צינובוי

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בחיפה מיום 28.1.04 בבע"מ 158/03 שניתן על ידי כבוד
השופט י. יעקובי-שוילי

בשם המבקש : עו"ד שיראל בר

בשם המשיבים : עו"ד שלי אייזנברג

פסק – דין

1. זו בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (סגן הנשיא י. יעקובי-שוילי) בו העלה בית המשפט המחוזי את סכום המזונות שעל המבקש-המערער לשלם לכלכלת שני ילדיו הקטינים. לאחר קבלת תגובת המשיבה, החלטתי לדון בבקשת רשות הערעור ולדון בבקשה כבערעור לגופו. אציין, כי המשיבה התנגדה לראות בכתב התשובה סיכומים לצורך דיון בערעור, אולם נוכח התייחסותה המפורטת לטענות המערער, לא מצאתי צורך דיוני בקבלת כתב טענות נוסף מטעמה.

2. המערער עובד כרופא פסיכיאטר בבית-החולים בטירת הכרמל, ועוסק מעט גם בפרקטיקה פרטית. המשיבה מורה בבית הספר הריאלי בחיפה. השניים נישאו בשנת 1994, ונולדו להם בת ובן בשנים 1996 ו-1999. המערער עזב את בית המשפחה

בחדש אוקטובר 2000. עם עזיבתו, הגישה המשיבה תביעה בבית-הדין הרבני לשלום בית ולמדור ספציפי בדירה. במקביל, הגישה תביעה למשמורת הקטינים ולמזונות לבית המשפט לענייני משפחה בחיפה. כחודש לאחר מכן, הגיש המערער לערכאות האמורות, בהתאמה, תביעת גירושין ותביעה לפירוק השיתוף בדירה.

בית הדין הרבני דחה את תביעת המערער לגירושין וקיבל את תביעת המשיבה למדור ספציפי ולשלום בית. על פסק דין זה לא הוגש כל ערעור. בית המשפט לענייני משפחה קבע, בין היתר, שמשמורת הקטינים תהיה אצל האם עם הסדרי ראייה לאב, ופסק לחובת האב תשלומי מזונות לילדיו בסך 1,250 ₪ לכל ילד. המשיבה הגישה ערעור על פסק הדין, ובגידרו השיגה גם על גובה המזונות שנפסקו. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור באופן חלקי, והעלה את סכום המזונות לכדי 3000 ₪ עבור כל ילד, ובסך הכל 6,000 ₪ לחודש. הערעור שלפני, נסב על עניין אחרון זה בלבד.

3. לשם קביעת גובה המזונות, חישב תחילה בית המשפט המחוזי ומצא כי הכנסתו החודשית הפנויה של המערער נעה בין 10,000 ל- 11,000 ₪ (מתוכם, כ- 1500 ₪ הכנסה מהפרקטיקה הפרטית), וכי לרשותו גם כ- 50,000 ₪ נזילים בקרן השתלמות. מן העבר האחר ציין, שמשכורתה החודשית הפנויה של המשיבה, בהתאם לנטען על-ידה בתביעת המזונות, הינה 4,500 ₪. בצד ההוצאות, ובהתאם לפסיקת בית המשפט לענייני משפחה, שני הצדדים נושאים באופן שווה בנטל תשלומי המשכנתא (כ- 1800 ₪ בחודש) ומעון עבור הבן (כ- 1,850 ₪ בחודש). ובהתאם לכך, הסיק בית המשפט, כי לאחר התשלומים האמורים, נותר למשיבה סכום של כ- 2,600 ₪ למחייתה, ואילו למערער נותרים (לפני תשלום המזונות) כ- 8,600 ₪. מעבר לבחינת הכנסותיהם של בני הזוג, פירט בית המשפט מספר שיקולים נוספים המשפיעים על גובה המזונות. בין יתר השיקולים, ציין כי אין להתחשב בהוצאות המערער למדור, שכן עזיבתו את דירת השפחה נבעה מקשריו עם אשה אחרת, כפי שנקבע בפסק דינו של בית הדין

הרבני. שיקולים אחרים שהדריכוהו, היו כי יש לחייב את המשיב בהוצאות מדור הילדים, שכן הוא לא מעמיד לרשותם מדור חינוך, אלא נושא במחצית תשלומי המשכנתא והארנונה בלבד; וכן כי אין לחייב את המערער בתשלום עבור לימודי הבת בבית-ספר פרטי, מקום שביכולתה ללמוד בבית-ספר ממלכתי, וזהו הסדר סביר.

4. המערער טען, כי היה מקום להתחשב בצרכי מחייתו, ובהם הוצאותיו למדור. כן טען, שחישוב משכורתו הפנויה היה שגוי, מכיוון שממשכורת הברוטו שלו הופחתו אמנם הניכויים למס ההכנסה לביטוח הלאומי ולביטוח הבריאות, אולם לא הופחתו כל שאר "ניכויי החובה" שהמערער אינו יכול לוותר על הפרשתם – והם: "ניכויים לקרן רופאים ולארגון הרופאים, וכן ניכויים להלוואות וקופות גמל אשר עולים כדי כ- 2,500 ₪ לחודש".

המערער השיג גם על הנושאים הבאים: בניגוד לחישוב שנערך בעניינו, למשכורתה הפנויה של המשיבה לא הוספו חסכוניותה ותשלומיה לקרן השתלמות ולקופת גמל; במסגרת רכיב המדור במזונות, לא התחשב בית המשפט בכך שהמערער נושא במחצית תשלומי המשכנתא; וכן כי סכום המזונות מעבר למזונות ההכרחיים הינו מוגזם נוכח רמת החיים אליה נזקקו והורגלו הקטינים ורמת החיים הכללית של המשק, ולאור מצבו הכלכלי של המערער הנגזר מהיותו רופא העומד בראשית דרכו המקצועית.

5. המשיבה, סומכת ידיה בעיקרם של דברים, על פסיקת בית המשפט קמא ועל החישובים שערך. לעניין מדור המערער, טוענת היא עוד, כי הלה גר אצל אמו, ועל כן ממילא אין לו הוצאות מדור שיש להתחשב בהן. אשר לחישוב הכנסתו הפנויה של המערער היא מוסיפה, כי עיקר "ניכויי החובה" שהמערער טוען להתחשבות בהם, הינם הלוואות וחסכוניות ולא הפרשות לזכויות סוציאליות. כמו כן, מצביעה המשיבה על פוטנציאל ההשתכרות הגבוה של המערער, ועל כך שהוא הודה בעיסוקו בפרקטיקה

פרטית רק בפני בית המשפט המחוזי (ולא בפני בית המשפט לענייני משפחה) וגם אז, טען כי המדובר בהכנסה של 1,500 ₪ בלבד, ולא תמך טענתו בשום מסמך, למרות שנדרש לכך.

6. דין הערעור להתקבל בחלקו. עקרון הוא כי בהערכת מזונות שעל אב לשלם לילדיו יש לקחת בחשבון את צרכי הילדים, וכן את גובה הכנסת האב ויכולתו הכלכלית. ממילא, נלקחת בחשבון בהקשר זה גם יכולתה הכלכלית של האם שבמשמורתה מוחזקים הילדים (בע"מ 5750/03, אוחנה נ' אוחנה). פסיקת המזונות נעשית על דרך איזון כולל של הכנסת המשפחה מכל המקורות, תוך התחשבות בכלל היכולות מול הצרכים, וקביעה בהתאם לכך את שיעורם הסביר של המזונות.

על בסיס שיקולים אלה נראה לי כי בית המשפט המחוזי הפריז בהגדלת סכום המזונות שפסק לחובת האב, ששיעורם הועלה על ידו ב- 3,500 ₪ לחודש. אינני מוצאת הצדקה להגדלה בשיעור כזה, משהיא אינה מאזנת כראוי בין כל הנתונים שיש לאזן ביניהם. מזונות לילדים בני 6 ו-9 בשיעור 6,000 ₪ לחודש כאשר האם שבמשמורתה הילדים משתכרת אף היא, הם על הצד הגבוה. גם בהנחה שהשתכרותו של האב הינה ברמה טובה, מדובר ברופא בתחילת דרכו המקצועית, ולאחר הניכויים השונים מהכנסתו, נותר לו סכום לא גדול למחייתו הוא.

אוסף כי הערת בית המשפט המחוזי לפיה כי אין זה ראוי להתחשב בהוצאות המדור של המערער בהערכת שיעור המזונות שעליו לשלם, בשל כך שעזב את בית המשפחה מרצונו בשל קשריו עם אישה אחרת נראית בעיני מוקשה ביותר. התנהגות בן זוג, ככל שהיא עומדת לביקורת כזו או אחרת במישור המוסרי, אינה מצדיקה את "הענשתו" על דרך התעלמות מצרכיו הוא למדור ולמשק בית עצמאי משלו, אם כך בחר לחיות. זכות זו עומדת לו במסגרת האוטונומיה האישית הנתונה לו לקבוע את דרך חייו, והוא זכאי

להגשימה בתנאי קיום סבירים, ובלבד שיעמוד בחובתו לספק את צרכיהם של ילדיו כדרך יכולתו הכלכלית הסבירה. לפיכך, במסגרת האיזון ההולם בהערכת גובה המזונות שעל אב לשלם לילדיו (מעבר לצרכיהם ההכרחיים), יש ליתן משקל ליכולתו הכלכלית ולצרכיו שלו (ראו למשל: ע"א 6765/95 קרמר נ' קרמר, תק-על 539 (1)96; ע"א 5128/95 לוי נ' לוי, תק-על 96 (2)485; מ. שאוה, הדין האישי בישראל, מהד' 4, 2001 כרך ראשון, בעמ' 294-295).

בענייננו, לא נערך איזון ראוי בין צרכי הילדים, יכולתו הכלכלית של האב ויכולתה הכלכלית של האם, כנדרש לשם קביעת גובה המזונות (פרשת אוחנה, שם). לפיכך, ראוי להפחית את גובה המזונות שפסק בית המשפט המחוזי ולהעמידם על 2000 ₪ עבור כל ילד, ובסך הכל 4,000 ₪ לשני הילדים, במקום 6,000 ₪ שנפסקו בערכאה קמא. הפחתה זו תחול ממועד מתן פסק דין זה. סכומי המזונות שהמערער חוייב בהם עד היום מכח פסק הדין נשוא הערעור ישארו בידי ילדיו, שכן יש להניח כי שימשו לסיפוק צרכיהם בעבר (ראו עניין קרמר לעיל). הוראות בית המשפט קמא הקבועות בפסקה 13(א) לפסק דינו, הנוגעות לאופן ההצמדה למדד יוקר המחיה והסכומים אותם רשאי המערער לנכות מהמזונות, יעמדו בעינן.

7. לאור האמור, הערעור מתקבל בחלקו, פסק דינו של בית המשפט המחוזי יבוטל ככל שהוא נוגע לפסיקת מזונות הילדים, ובמקומו יבוא האמור בפסק דין זה.

אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ח באלול תשס"ה (2.10.05).

ש ו פ ט ת